

World Conference on Social Sciences, Law and Public Policy

Hosted Online from Toronto, Canada

Date: 26th February 2026

Website: <https://econferencia.com>

AMALIY SAN'ATNING KULOLCHILIK AN'ANALARI VOSITASIDA ESTETIK DIDNI TARBIYALASH METODIKASI

Ruziyev Nuriddin Muxamadaliyevich

Andijon davlat universiteti

Tasviriy va amaliy san'at kafedrası o'qituvchisi

nuriddinruziyev21@gmail.com

Annotatsiya:

Ushbu maqolada mashg'ulotlarning faol shakllari ma'ruza-dialog, muammoli ma'ruza, maslahat, suhbat, referat, ekskursiya, ishbilarmonlik o'yini, munozara, davra suhbat, konferensiya. Mashg'ulotlarni o'tkazishning faol usullari: ko'rgazmali qurollar, o'z-o'zini tarbiyalash darslari, muammoli ta'lim, amaliy topshiriq, muammoli topshiriq, muayyan vaziyatlarni tahlil qilish, dialog, munozaralar haqida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar. Mashg'ulot, ko'rgazmali qurollar, o'z-o'zini tarbiyalash darslari, muammoli ta'lim, amaliy topshiriq, muammoli topshiriq, muayyan vaziyatlarni tahlil qilish, dialog, munozara, polemik.

Абстрактный:

Активными формами обучения в данной статье являются лекция-диалог, проблемная лекция, консультация, беседа, конспект, экскурсия, деловая игра, дискуссия, круглый стол, конференция. Дается информация об активных методах проведения занятий: наглядные пособия, уроки самообразования, проблемное обучение, практическое задание, проблемное задание, анализ конкретных ситуаций, диалог, дискуссии.

World Conference on Social Sciences, Law and Public Policy

Hosted Online from Toronto, Canada

Date: 26th February 2026

Website: <https://econferencia.com>

Ключевые слова. Тренинг, наглядные пособия, уроки самообразования, проблемное обучение, практическое задание, проблемное задание, анализ конкретных ситуаций, диалог, дискуссия, полемика.

Abstract:

The active forms of learning in this article are lecture-dialogue, problem lecture, consultation, conversation, summary, excursion, business game, discussion, round table, conference. Information is given about active methods of conducting classes: visual aids, self-education lessons, problem-based learning, practical assignment, problem assignment, analysis of specific situations, dialogue, discussions.

Keywords. Training, visual aids, self-education lessons, problem-based learning, practical assignment, problem assignment, analysis of specific situations, dialogue, discussion, polemic.

Estetik tarbiyani tashkil etish tizimida qator tamoyillar yotadi. Estetik tarbiya va badiiy ta'limning hamma uchun umumiyligi shundaki, kattalar va bolalar ma'naviy hayotda, kundalik mehnat, san'at va tabiat bilan muloqotda, turmushda va shaxslararo munosabatda estetik hodisalar bilan doimiy ravishda o'zaro munosabatda bo'ladi. Estetik tarbiyani tashkil etish tizimi yana barcha tarbiyaviy ishlarga yaxlit yondashuv tamoyiliga asoslanadi. Bo'lajak o'qituvchilarning estetik tarbiyasida san'atning barcha turlari o'z-o'zidan birga harakatlanadi, ya'ni ular shaxsiyatiga yaxlit ta'sir ko'rsatadi. Bunday o'zaro harakat badiiy asarlar, tasviriy san'at, musiqiy savodxonlikni oshirishda mustahkam aloqadorlik natijasida amalga oshadi. Bundan tashqari estetik tarbiya fan, mehnat, jismoniy madaniyat, estetik munosabat va turmush go'zalliklarini ochish hisobiga ham amalga oshadi.

World Conference on Social Sciences, Law and Public Policy

Hosted Online from Toronto, Canada

Date: 26th February 2026

Website: <https://econferencia.com>

Estetik tarbiya tizimi bo'lajak o'qituvchilarning butun badiiy-estetik faoliyatini hayot, jamiyatning amaliy taraqqiyoti, ularda dunyoqarash va axloqiylikni shakllantirish jarayoni bilan o'zaro aloqadorlik tamoyiliga tayanadi. Jamiyatning demokratlashuvi – go'zallik va axloqiylik manbaidir.

Estetik tarbiyaning asosiy tushunchalaridan biri go'zallik kategoriyasidir. Uning ma'nosini bo'lajak o'qituvchilarga tushuntirish ham mazkur tarbiyaning hayotiyligini ta'minlashga katta yordam beradi. Shu sababli go'zallik tushunchasining mazmun - mohiyatini ochib berishga quyidagicha yondashuvlar qilishni maqsadga muvofiq deb topdik:

- go'zallik - bu kishining qalbi go'zalligi;
- go'zallik - bu kishining istarasi issiqligi;
- go'zallik - bu kishining go'zal xulq egasi bo'lishi;
- go'zallik - bu bamisoli daraxt yaprog'i - axloq, ildizi - ichki dunyo, mevasi - yaxshi fazilat. Xullas, inson bolasidagi go'zallik - tabiat ato etgan husn va chiroydan tashqari, yana eng yaxshi xulq-atvorni, insondagi eng yaxshi fazilatlardan iborat ekanligini ta'kidlab o'tish jozidir.

Demak, estetik tarbiya nafosat tarbiyasi ham, odamiylik tarbiyasi ham, tula - to'kis ahamiyatga ega bo'lgan go'zallik tarbiyasidir. Shu sababli talaba - yoshlarni estetik didini tarbiyalash g'oyat murakkab, kup qirrali dinamik jarayon bulib, uning yordamida barkamol shaxs tarbiyasi jarayonini olib borishning optimal variantlarini qo'lga kiritish zarurligini uqtiradi.

Bo'lajak o'qituvchilarda estetik didni rivojlantirish uchun quyidagi yo'nalishlar muhim: 1) ta'lim jarayonida milliy san'at turlaridan (kulolchilik, naqqoshlik, kashtachilik) samarali foydalanish; 2) zamonaviy pedagogik texnologiyalarni joriy etish; 3) talabalarning ijodiy faoliyatini qo'llab-quvvatlash; 4) ko'rgazma, festival, madaniy tadbirlarda ularning ishtirokini ta'minlash. Shuningdek, estetik

World Conference on Social Sciences, Law and Public Policy

Hosted Online from Toronto, Canada

Date: 26th February 2026

Website: <https://econferencia.com>

---

refleksiya — talabalar o‘z ishlari yuzasidan tahlil va baho berishi ham muhim metodik imkoniyatidir.

Zamonaviy pedagogika fanida muammoli o‘qitish konsepsiyasi shakllantirildi, o‘qitish usullari guruhi uchun umumlashtirildi, ya’ni – muammoni taqdim etish, qisman-qidiruv va tadqiq qilish. Ushbu usullarning umumiy xususiyati talabaning muammoni hal qilish bo‘yicha mustaqil faoliyati bo‘lib, uning jarayonida yangi bilimlar olinadi, ko‘nikma va malakalar shakllanadi, tajriba to‘planadi, ma’lum bir qiziqishlar tizimi shakllanadi. O‘quv jarayonida talabaning faol roli barcha aqliy va kognitiv operatsiyalarni, ayniqsa, fikrlash va tasavvurni rag‘batlantiradi. Kulolchilik mahsulotlarini sanoat ishlab chiqarishning zamonaviy texnologiyasi murakkab uskunalardan foydalanishni o‘z ichiga oladi. Bizning eksperimental ishimizning vazifalaridan biri ommaviy materiallar, asbob-uskunalar va asboblardan foydalangan holda loyni qayta ishlash texnikasini, shuningdek, o‘quv jarayonida kulolchilik mahsulotlarini tayyorlashning oddiy usullarini ishlab chiqishdir.

Xom ashyo va materiallar. Kulolchilik mahsulotlarini ishlab chiqarishdagi eng muhim nuqtalardan biri – bu xom ashyo – loyni tayyorlashdir. Rassom g‘oyasining muvaffaqiyati va mahsulot sifati loyni tayyorlash bilan bog‘liq. Shuning uchun xom ashyo va materiallarni tanlash va tayyorlashga bo‘lgan talab oshadi. Xom ashyoni tanlash bir necha bosqichlardan iborat.

Amaliy san‘atning hamma sohalarida professional rassom, haykaltaroshlar o‘rtasida hamkorlik mavjud. Amaliy san‘atning shakllanishi, taraqqiyoti jarayonida badiiy uslublar almashinuvi san‘atning boshqa turlari bilan bog‘liq ravishda davom etadi.

Shunday qilib, mustaqillik yillarida o‘zbek xalqining qadriyatlarini tiklash umummilliy ahamiyatga ega vazifalardan biri bo‘ldi. O‘zbekistonda milliy

World Conference on Social Sciences, Law and Public Policy

Hosted Online from Toronto, Canada

Date: 26th February 2026

Website: <https://econferencia.com>

---

qadriyatlarning ajralmas qismi bo‘lgan hunarmandchilik an‘analarini tiklash va rivojlantirish bo‘yicha ko‘plab ishlar amalga oshirilmoqda. Hunarmandlar uyushmasining tashkil etilishi O‘zbekiston xalq ijodiyoti, amaliy san‘ati rivojida muhim rol o‘ynadi. Natijada, uyushma tomonidan tashkil etilgan turli tadbirlarda amaliy san‘at ustalari o‘z mahoratlarini namoyish etishlari, mehnat mahsulotlarini reklama qilishlari mumkin bo‘ldi.

Xulosa qilib aytganda, bugungi kunda milliy amaliy san‘atni tiklash va rivojlantirish, yangi zamonaviy shakllarni yaratish va xalqaro ko‘rgazmalarda yanada faol ishtirok etish, shuningdek, yosh avlodni jalb etish va tarbiyalash uchun yaratilgan qulay shart-sharoitlardan foydalanish muhimdir.

Adabiyotlar ro‘yxati

1. Forobiy, Abu Nasr. Fozil odamlar shahri. –T.: Xalq merosi, 1993. – 224 b.
2. Qosimov Q. Naqqoshlik: Badiiy shakl to‘garagi mashg‘ulotlarining mazmuni va metodikasi. (To‘garak rahbarlari uchun qo‘ll.) -T.: O‘qituvchi, 1982. -72 b.
3. G‘ulomov. K. Naqqoshlik. –T.: Iqtisod-moliya, 2007. -96 b.
4. Haqqulov A. Ta‘mir san‘ati. -T.: Mehnat, 1991. -100 b.
5. Pugachenkova G.A. Temurning me‘moriy merosi. – T.: Glavnaya redaksiya ensiklopediy, 1996, - 126 b.
6. Pritsa I. Tashkentskaya rezba po ganchu. - T.: Mehnat, 2001.
7. Bulatov S.S., Mansurov O‘. Milliy me‘morchilikda naqqoshlik falsafasi. – T.: Fan, 2005. -152 b.